

Projekt: *CARDS 2004 Jačanje kapaciteta Hrvatske agencije za telekomunikacije*

Projekt *Jačanje kapaciteta Hrvatske agencije za telekomunikacije* odvija se od studenoga 2005. u okviru programa CARDS 2004. Završetak projekta vrijednog 650.000 eura planiran je za svibanj 2007. U tom razdoblju radit će se na tri temeljna zadatka koji se odnose na jačanje institucijskih i administrativnih kapaciteta Agencije, razvoj ljudskih potencijala te usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Hrvatska agencija za telekomunikacije utemeljena je inače Zakonom o telekomunikacijama (NN 122/03, 158/03, 60/04 i 70/05), a počela je djelovati u rujnu 2004. Voditelj projekta je Richard Harris, a projekt provodi tvrtka Hulla & Co Human Dynamics KG iz Beča.

U okviru jačanja kapaciteta planira se podržati razvoj načina rada i postupaka Agencije, usklađenje njezina djelovanja s djelovanjem ostalih javnopravnih tijela, razviti plan budućih aktivnosti i podržati ostvarenje tog plana te osigurati pristup odgovarajućim kvalitetnim informacijskim izvorima koji mogu poboljšati rad Agencije. Razvoj ljudskih potencijala obuhvaća najprije procjenu potreba za stručnim usavršavanjem službenika Agencije, kao i službenika resornog Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka. Nakon toga oblikovat će se i provesti program usavršavanja, s tim da će se unutar toga organizirati studijska putovanja u zemlje članice Europske unije. Harmonizacija hrvatskog zakonodavstva obuhvaća pregled zakonodavstva te potporu izmjenama zakona i podzakonskih propisa koji se odnose na djelovanje Agencije.

Važnost projekta je višestruka. Premda je ponajprije riječ o harmonizaciji hrvatskog zakonodavstva s europskim, on posebno upozorava na stanje i potrebu prilagodbe i razvoja službi od općeg gospodarskog

interesa (*services of general economic interest*), odnosno gospodarskih javnih službi. Te službe osim telekomunikacija obuhvaćaju i poštansku službu, opskrbu električnom energijom, opskrbu plinom i promet, ali i zbrinjavanje otpada, opskrbu vodom, itd.

U hrvatskoj su pravnoj i upravnoj literaturi teme u vezi s razvojem javnih službi relativno slabo zastupljene, a njihovi se specifični problemi i pravna regulacija ne analiziraju dovoljno ozbiljno ni sustavno. U Europskoj uniji to je područje predmetom obuhvatne i dinamične regulacije, koja je jednim dijelom opće naravi (Green Paper on Services of General Interest, Zelena knjiga o službama od općeg interesa, 2003., itd.), a dijelom specijalne prirode (tako i u telekomunikacijama). Liberalizacija, nepristrana regulacija i zaštita korisnika (potrošača) neki su od temeljnih smjerova razvoja službi od općeg gospodarskog interesa u Europskoj uniji, što u sklopu pregovora o pridruživanju donosi odgovarajuće zadatke i Hrvatskoj.

Europska regulacija telekomunikacija u osnovi obuhvaća regulativni okvir iz 1998. te iz 2002. Svrha regulacije iz 1998. bila je otvoriti i razviti tržište, ograničavanjem i čvršćom regulacijom prijašnjih monopolističkih telekomunikacijskih poduzeća i olakšanjem ulaza na telekomunikacijsko tržište novih aktera. Regulacija iz 2002. dodatno pojednostavljuje i olakšava ulazak na telekomunikacijsko tržište te uvodi postupak analize tržišta koji u konačnici može dovesti do smanjenja obveza na tržištu za opskrbljivače kojih su tržišni udio i položaj oslabili. Nova je regulacija fleksibilnija te omogućuje smanjenje obveza, ali i njihovo zadržavanje ako tržišna situacija pokazuje da je opskrbljivač zadržao značajan tržišni udio (*significant market power*).

Jedan od važnijih dosadašnjih rezultata koji ujedno ima instruktivni i koordinativni zadatak u nastavku projekta jest analiza manjkavosti Zakona o telekomunikacijama, ponajprije s gledišta usklađenosti s europskom pravnom stečevinom i drugim europskim standardima (Legal Gap Analysis of the Telecommunications Act, travanj 2006.). Možda je zanimljivo da pored ostalih otvorenih pitanja ta analiza upućuje i na probleme u odnosu novih regulativnih tijela i mehanizama s tradicionalnim pravnim okvirom koji čine Zakon o općem upravnom postupku, Zakon o prekršajima i drugi propisi.

Vjerovati je da će uspješno dovršenje projekta ojačati ne samo Hrvatsku agenciju za telekomunikacije nego i položaj korisnika odnosno potrošača telekomunikacijskih usluga. Osim toga, ono bi moglo po-

novo usmjeriti pažnju stručne javnosti na javne službe te reafirmirati njihovu poziciju u sklopu javnoga prava. Na kraju, projekt bi mogao barem upozoriti a možda i pridonijeti razrješenju sad već kritične neusklađenosti određenih elemenata tradicionalnog hrvatskog pravnog okvira (ZUP, ZUS, itd.) i novih izazova koje donosi politika liberalizacije u području javnih službi te primjena i prilagodba europskoj pravnoj stečevini te drugim europskim pravnim i upravnim standardima.

*Ivan Koprić**

* Prof. dr. sc. Ivan Koprić, izvanredni profesor na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu